ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-6

TA’LIM JARAYONINDA SUN’YIY INTELTEKTDAN FOYDALANISH TO‘LIQLARNING IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH.

Abdullayeva Dilfuza Sultanbayevna
Toshkent amaliy fanlar universiteti Chet tillar-2 kafedrasi katta o’qituvchisi
abdullayevadilfuza@mail.ru
Amaliy fanlar universiteti
1-kurs ECO-24-01
Iqtisodiyot fakulteti
Imomqulov Abdulloh Umar o’g’li

Annotatsiya

Sun'iy intellekt (AI) texnologiyalarining jadal rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalariga, jumladan, ta'lim tizimiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ushbu maqola talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun sun'iy intellektdan foydalanish imkoniyatlarini ko'rib chiqadi.Ehtiyoj uchun o'quv jarayoniga intellektual texnologiyalarni integratsiyalashijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish asoslanadi. AI yordamida o‘quvchilarning ijodiy salohiyatini yuzaga chiqarishga qaratilgan zamonaviy usullar tahlil qilingan. Ta'limda sun'iy intellektdan foydalanish yangi ufqlarni ochadi
ta'limni individuallashtirish va o'quvchilarning faol ishtirok etishi uchun sharoit yaratish
o'quv jarayoni. Intellektual tizimlar nafaqat manbaga aylanishi mumkin
axborot, balki ijodkorlikni rivojlantirishda faol yordamchi, tanqidiy
fikrlash va innovatsion faoliyat to'g'ri uslubiy tashkilot bilan AI talabalarni mustaqil ravishda echimlarni izlashga va yangi tushunchalarni ishlab chiqishga undashga qodir. Muvaffaqiyatli amaliyotlar misollari sun'iy intellekt qanday shakllantirilishini ko'rsatadi
fikrlash va talabalarni yangi g'oyalarni yaratishga undash.
Shunday qilib, sun’iy intellektni o‘quv jarayoniga integratsiyalashuvi o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishning samarali vositasi bo‘lib, bu o‘z navbatida yangi avlodning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar. Sun'iy intellekt, ijodkorlik, ta'lim, ijodiy qobiliyatlar, talabalar, moslashuvchan ta'lim, generativ modellar, ta'lim texnologiyalari.

Xulosa Sun'iy intellekt (AI) texnologiyalarining jadal rivojlanishi quyidagilarga ega
jamiyat hayotining barcha sohalariga, jumladan, ta'lim tizimiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ushbu maqolada muhokama qilinadi talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun sun'iy intellektdan foydalanish imkoniyatlari. Integratsiya qilish zarurati intellektual texnologiyalarni o‘quv jarayoniga ijodiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishdir asoslangan. Talabalarning ijodiy salohiyatini ochib berishga qaratilgan zamonaviy usullar AI yordami tahlil qilinadi.
Ta'limda sun'iy intellektdan foydalanish o'rganishni individuallashtirish uchun yangi ufqlarni ochadi va o'quvchilarni o'quv jarayoniga faol jalb qilish uchun sharoit yaratish. Aqlli tizimlar nafaqat ma'lumot manbai, balki ishda faol yordamchiga ham aylanishi mumkin ijodkorlikni, tanqidiy fikrlashni va innovatsion faoliyatni rivojlantirish. O'ng bilan uslubiy tashkilot, AI o'quvchilarni mustaqil ravishda echimlarni izlashga undashi mumkin va yangi tushunchalarni shakllantirish.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

Moslashuvchan ta’lim platformalari, generativ modellarning roliga alohida e’tibor qaratilmoqda yoshlarning ijodiy salohiyatini yuzaga chiqarishda virtual yordamchilar.

Muvaffaqiyatli misollar.

Amaliyotlar AI qanday qilib noan'anaviy fikrlashni shakllantirishi va talabalarni rag'batlantirishi mumkinligini ko'rsatadi yangi g'oyalar yaratish. ning pedagogik jihatlarini hisobga olish muhimdir an'anaviy o'qitish usullarini almashtirmaslik, balki to'ldirish uchun sun'iy intellektni amalga oshirish.Shunday qilib, sun'iy intellektni o'quv jarayoniga integratsiya qilish samarali vositadir talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, bu esa o'z navbatida kasbiy shakllanishiga yordam beradi yangi avlodning malakalari.

Kalit so'zlar. Sun'iy intellekt, ijodkorlik, ta'lim, ijodiy qobiliyatlar, talabalar,
moslashuvchan ta'lim, generativ modellar, ta'lim texnologiyalari.

KIRISH

Tez o'zgaruvchan dunyoda ta'lim muassasalari qobiliyatli talabalarni tayyorlash zarurati bilan duch kelmoqdalar fikrlash va innovatsion faoliyat.

Ijodiy qobiliyat bitiruvchilarning mehnat bozorida raqobatbardoshligining muhim omillaridan biriga aylanib bormoqda. Shu munosabat bilan ta'lim muhitida ijodkorlikni rivojlantirishning samarali usullarini izlash tobora dolzarb bo'lib bormoqda.

Sun'iy intellekt eng dinamik rivojlanayotganlardan biri sifatida zamonaviy fan va texnika vositalari, uchun yangi imkoniyatlar ochadi talabalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirish.

AIdan foydalanish nafaqat o'quv jarayonlarini avtomatlashtirish, balki mustaqillik, tashabbuskorlik va yangi g'oyalarni yaratish qobiliyatini rivojlantirish uchun sharoit yaratish imkonini beradi.

Biroq, AIni ta'lim amaliyotida muvaffaqiyatli amalga oshirish tushunishni talab qiladi odamlar va aqlli tizimlar o'rtasidagi o'zaro ta'sirning o'ziga xos xususiyatlari. Pedagogik yondashuvlar an'anaviy o'qitish usullarini uyg'unlashtirishga qaratilgan bo'lishi kerak.

AIning innovatsion imkoniyatlari bilan. Faqat bu holatda biz erisha olamiz
talabalarning ijodiy salohiyatini samarali rivojlantirish.

M.Lakkin va U.Xolms kabi bir qator mualliflar aqlli ekanligini ta'kidlaydilar texnologiyalar nafaqat bilimlarni uzatishga, balki rivojlanishni rag'batlantirishga ham qodir kognitiv va metakognitiv qobiliyatlar. Shu nuqtai nazardan ijodkorlik yangi axborotni sintez qilish va moslashish qobiliyati sifatida qaraladi
o'zgaruvchan atrof-muhit sharoitlari. Rossiya olimlarining tadqiqotlari (masalan, E.V. Bondarevskaya va A.A. Andreeva)

ta’limda sun’iy intellektdan foydalanish puxta o‘ylangan pedagogikani talab qilishini ko‘rsatadi talabalarning mustaqilligini pasaytirish xavfidan qochish strategiyasi. Bu muhim nafaqat uni avtomatlashtirishga, balki AIning rivojlanish salohiyatiga e'tibor qaratish funktsiyalari.

Ilmiy adabiyotlar natijalarini sarhisob qilsak, AI to'g'ri qo'llanilganda, ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish uchun kuchli vositaga aylanadi, ammo uning samaradorligi bevosita ta'lim faoliyatini tashkil etish usullari va shakllariga bog'liq degan xulosaga kelishimiz mumkin.

Tadqiqotda ilmiy adabiyotlarni nazariy tahlil qilish, AI yordamida mavjud ta’lim amaliyotini qiyosiy tahlil qilish, shuningdek, ta’lim muassasalarida AIni joriy etish tajribasini empirik o‘rganish usullari qo‘llanildi.

Adabiy manbalarni tahlil qilish bizga asosiy yondashuvlarni aniqlash imkonini berdi
AI yordamida ijodkorlikni rivojlantirish va asosiy texnologikni aniqlash
Ushbu sohada ishlatiladigan echimlar. Ta'lim dasturlarini qiyosiy tahlil qilish

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

ijodkorlikni rivojlantirishga qaratilgan usullarning samaradorligidagi farqlarni ko'rsatdi.O‘quv amaliyotida GPT, DALL-E va boshqa generativ modellar kabi sun’iy intellekt platformalaridan foydalanishning muvaffaqiyatli holatlari o‘rganildi. O‘z faoliyatida intellektual texnologiyalarni joriy etayotgan o‘qituvchilar bilan ekspert suhbatlari o‘tkazildi.

Olingan ma'lumotlarga asoslanib, pedagogik, psixologik va texnologik jihatlarni hisobga olgan holda o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish maqsadida AIni o'quv jarayoniga integratsiya qilish modeli shakllantirildi.

Olingan natijalar

Tahlil shuni ko'rsatdiki, AI platformalaridan foydalanish o'quvchilarning ijodiy faolligini faollashtirishga yordam beradi. Generativ modellardan foydalangan holda matnlar, rasmlar va loyihalar yaratish vazifalari ayniqsa samarali bo'lib, ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni rag'batlantiradi. Moslashuvchan ta’lim tizimlarining joriy etilishi o‘quvchilarning o‘quv jarayoniga ishtiyoqi va faolligini oshirdi, bu esa o‘z navbatida ijodiy qobiliyatlar darajasiga ijobiy ta’sir ko‘rsatdi. Talabalar topshiriqlarni bajarish uchun mavzular va formatlarni tanlashda katta tashabbus ko'rsatdilar.

Bundan tashqari, axborotni mustaqil izlash, ma’lumotlarni sharhlash, o‘z fikrini bayon etish ko‘nikmalari yaxshilandi. AI tizimlari talabalarni muammolarni hal qilishda yangi g'oyalar va yondashuvlarni ishlab chiqishga undagan katalizator rolini o'ynadi.

Shu bilan birga, ma'lum cheklovlar ham aniqlangan: AI tomonidan yaratilgan ma'lumotlar sifatini nazorat qilish zarurati, shuningdek, taklif qilingan echimlarni tanqidiy baholashda talabalarning ko'nikmalarini rivojlantirish muhimligi.

XULOSA

Shunday qilib, sun'iy intellekt muhim salohiyatga ega talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun. Uning ta'limga integratsiyalashuvi jarayon puxta o'ylangan uslubiy yordamni va ta'limning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olishni talab qiladi tadbirlar. AIni qo'llashning eng samarali yo'nalishlari ijodiy loyihalarni ishlab chiqish, g'oyalarni yaratish va individual ta'lim traektoriyalarini tashkil etishdir. Bu yo‘nalishlar o‘quvchilarning ijodiy fikrlash, o‘zini namoyon qilish, innovatsion faolligini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ta’limda sun’iy intellektdan foydalanishni optimallashtirish bo‘yicha tadqiqotlarni davom ettirish, uslubiy tavsiyalar ishlab chiqish va o‘qituvchilarni intellektual texnologiyalar bilan ishlashning samarali usullariga o‘rgatish zarur.

Kelajakda AI nafaqat yordamchi vosita, balki o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirishga hissa qo'shadigan ta'lim faoliyatining to'liq huquqli hamkoriga aylanishi mumkin

ADABIYOTLAR

1. Luckin, R., Holmes, W. et al. "Artificial Intelligence and the Future of Learning", 2019. 2. Means, B., Pane, J.F. "Adaptive Learning and Student Achievement", 2017. 3. Бондаревская Е.В. "Педагогические основы развития креативности", Москва, 2020.

4. Андреева А.А. "Искусственный интеллект в образовании: возможности и вызовы", Санкт-Петербург, 2022. 5. OECD. "AI and the Future of Skills", 2021. 6. World Economic Forum. "The Future of Jobs Report", 2023.